

NOWE ZASADY OPŁACANIA SKŁADEK ZUS PRZEZ PRZEDSIĘBIORCÓW

Paweł Ziółkowski

Przedsiębiorca w rozumieniu ZUS

Za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się:

- 1) osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych (poza ulgą na start);**
- 2) twórcę i artystę;
- 3) osobę prowadzącą działalność w zakresie wolnego zawodu:
 - a) w rozumieniu przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne,
 - b) z której przychody są przychodami z działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych;
- 4) wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej;
- 5) osobę prowadzącą publiczną lub niepubliczną szkołę, inną formę wychowania przedszkolnego, placówkę lub ich zespół, na podstawie przepisów Prawa oświatowego

Zlecenie a działalność gospodarcza

- **Zlecenie w ramach działalności gospodarczej**
 - Zleceniodawca nie jest płatnikiem
 - Zleceniobiorca sam rozlicza podatek i składki ZUS
- **Zlecenie równoległe do działalności gospodarczej**
 - Co do zasady składki na społeczne płaci się obowiązkowo z działalności gospodarczej
 - Jeżeli podstawa wymiaru składek z umowy zlecenia wyniesie co najmniej:

w 2020 r. 60% kwoty 5227 zł, czyli 3136,20 zł

stosujemy zasady takie, jak przy kilku umowach zlecenia

Zbieg tytułów ubezpieczeniowych

Działalność gospodarcza

- Ulga na start
- Mały ZUS
- Zwykły ZUS
- Proporcjonalny ZUS

Zlecenie

- Płacimy społeczne
- Płacimy społeczne
- Społeczne dobrowolne
- Jeżeli podstawa wyniesie co najmniej równowartość minimalnego wynagrodzenia – społeczne dobrowolne. W przeciwnym przypadku – obowiązkowe.

Rozpoczęcie działalności

- Przedsiębiorca będący osobą fizyczną, który podejmuje działalność gospodarczą po raz pierwszy albo podejmuje ją ponownie po upływie co najmniej 60 miesięcy od dnia jej ostatniego zawieszenia lub zakończenia i nie wykonuje jej na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywał w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej, nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym przez okres 6 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej.
- Przedsiębiorca może zrezygnować z powyższego uprawnienia przez dokonanie zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych.
- **Pierwsze 6 miesięcy gratis!**

Mały ZUS

- Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wykonujących działalność gospodarczą, w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia.
- **W 2020 r. podstawa wynosi 780 zł**

Mały ZUS

- Przepisy o małym ZUS nie mają zastosowania do osób, które:
 - 1) prowadzą lub w okresie ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej prowadziły pozarolniczą działalność;
 - 2) wykonują działalność gospodarczą na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywały w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej.

Pełny ZUS

Podstawę wymiaru składek społecznych u przedsiębiorców stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego na dany rok kalendarzowy. Składka w nowej wysokości obowiązuje od 1 stycznia do 31 grudnia danego roku.

W 2020 r. bierzemy 60% kwoty 5227 zł , czyli 3136,20 zł

ZUS proporcjonalny do 31.01

- Przychód za cały 2019 r. nie był wyższy **niż 30-krotność minimalnego wynagrodzenia** w grudniu 2019 r.
- Składka od przychodu
- Zgłoszenie do 8 stycznia 2020 r.
- W 2019 r. działalność co najmniej przez **60 dni kalendarzowych!**

Mały ZUS plus (MZUS+)

- Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe przedsiębiorcy, którego roczny przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej uzyskany w poprzednim roku kalendarzowym nie przekroczył kwoty 120 tys. złotych, uzależniona jest od dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o PIT, uzyskanego w poprzednim roku kalendarzowym.

Granice małego ZUS plus

- Podstawa wymiaru składek MZUS+ nie może przekroczyć 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego na dany rok kalendarzowy i nie może być niższa niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w styczniu danego roku.

Podstawa wymiaru

- Podstawę wymiaru składek w ramach MZUS+, ubezpieczony ustala na dany rok kalendarzowy, mnożąc przeciętny miesięczny dochód z pozarolniczej działalności gospodarczej uzyskany w poprzednim roku kalendarzowym przez współczynnik 0,5. Otrzymany wynik jest zaokrąglany do pełnych groszy w górę, jeśli końcówka jest równa lub wyższa niż 0,5 grosza, lub w dół, jeśli jest niższa.

Przeciętny dochód

Przeciętny miesięczny dochód z pozarolniczej działalności gospodarczej uzyskany w poprzednim roku kalendarzowym jest obliczany według następującego wzoru:

$$Pmd = Rd * 30 / Ld$$

gdzie:

Pmd – przeciętny miesięczny przychód; jest on zaokrąglany do pełnych groszy w górę, jeśli końcówka jest równa lub wyższa niż 0,5 grosza, lub w dół, jeśli jest niższa,

Rd – roczny dochód z pozarolniczej działalności gospodarczej uzyskany w poprzednim roku kalendarzowym,

Ld – liczba dni kalendarzowych prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w poprzednim roku kalendarzowym.

Przychód a składki ZUS

- Jeżeli składki na ubezpieczenia społeczne przedsiębiorcy oraz osób z nim współpracujących zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodu, roczny dochód z pozarolniczej działalności gospodarczej uzyskany w poprzednim roku kalendarzowym powiększa się o kwoty tych składek zaliczone do kosztów uzyskania przychodu.

Początek i koniec działalności

- Roczny limit przychodu z pozarolniczej działalności gospodarczej w przypadku rozpoczęcia, zakończenia lub zawieszenia prowadzenia działalności w ciągu poprzedniego roku kalendarzowego zmniejsza się proporcjonalnie, dzieląc kwotę 120 tys. złotych przez liczbę dni kalendarzowych w poprzednim roku kalendarzowym i mnożąc przez liczbę dni kalendarzowych prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w poprzednim roku kalendarzowym. Otrzymany wynik jest zaokrąglany do pełnych groszy w górę, jeśli końcówka jest równa lub wyższa niż 0,5 grosza, lub w dół, jeśli jest niższa.

MZUS+ nie dla wszystkich

MZUS+ nie dotyczy osób, które lub do których:

- 1) w poprzednim roku kalendarzowym miały zastosowanie przepisy dotyczące zryczałtowanego podatku dochodowego w formie karty podatkowej i które korzystały ze zwolnienia od VAT,
- 2) spełniają warunki przewidziane dla małego ZUS;
- 3) w poprzednim roku kalendarzowym prowadziły pozarolniczą działalność gospodarczą przez mniej niż 60 dni kalendarzowych;
- 4) w poprzednim roku kalendarzowym także prowadziły pozarolniczą działalność, o której mowa w art. 8 ust. 6 pkt 2-5 ustawy o SUS;

MZUS+ nie dla wszystkich

MZUS+ nie dotyczy osób, które lub do których:

- 5) wykonują pozarolniczą działalność gospodarczą na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywały w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej pozarolniczej działalności gospodarczej;
- 6) ustalały podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zgodnie z art. 18c ustawy o SUS przez 36 miesięcy kalendarzowych w ciągu ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Do powyższych limitów wlicza się, jako pełny miesiąc, każdy miesiąc kalendarzowy, w którym osoba odpowiednio ustalała podstawę składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zgodnie z niniejszym artykułem lub prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą przez co najmniej jeden dzień kalendarzowy.

Ryczałty podatkowe

W przypadku osób, do których w poprzednim roku kalendarzowym miały zastosowanie przepisy dotyczące zryczałtowanego podatku dochodowego w formie:

- 1) karty podatkowej, i które nie korzystały ze zwolnienia od VAT, przez:
 - a) roczny przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej uzyskany w poprzednim roku kalendarzowym należy rozumieć wartość sprzedaży VAT, podlegającej opodatkowaniu tym podatkiem, bez kwoty tego podatku,
 - b) roczny dochód z pozarolniczej działalności gospodarczej uzyskany w poprzednim roku kalendarzowym, należy rozumieć roczny przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej, w rozumieniu lit. a, pomnożony przez współczynnik 0,5;
- 2) ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, przez roczny dochód z pozarolniczej działalności gospodarczej uzyskany w poprzednim roku kalendarzowym należy rozumieć roczny przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej pomnożony przez współczynnik 0,5.

Przekazywanie informacji

Przedsiębiorca przekazuje informację o zastosowanych formach opodatkowania obowiązujących tego ubezpieczonego w poprzednim roku kalendarzowym, o rocznym przychodzie z pozarolniczej działalności gospodarczej i rocznym dochodzie z tej działalności uzyskanych w poprzednim roku kalendarzowym, w tym o przychodzie i dochodzie uzyskanych w okresie obowiązywania danej formy opodatkowania, oraz o podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ustalonej na dany rok kalendarzowy w:

- 1) imiennym raporcie miesięcznym albo
 - 2) w deklaracji rozliczeniowej – w przypadku, gdy płatnik nie składa raportów
- składanych za styczeń danego roku kalendarzowego lub za pierwszy miesiąc rozpoczęcia lub wznowienia prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w danym roku kalendarzowym.

Zmiana sposobu naliczania składek

O zmianie w stosunku do danych wykazanych w zgłoszeniu, dotyczącej tytułu ubezpieczenia związanego ze sposobem obliczania podstawy wymiaru składek, o którym mowa w art. 18c ust. 1 ustawy o SUS, ubezpieczony zawiadamia Zakład przez złożenie zgłoszenia wyrejestrowania i ponownego zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych zawierającego prawidłowe dane w terminie:

- 1) do końca stycznia danego roku kalendarzowego, jeżeli zmiana w stosunku do danych wykazanych w zgłoszeniu następuje w styczniu tego roku, przy czym jeżeli termin ten jest krótszy niż 7 dni, ubezpieczony dokonuje zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w terminie 7 dni od zaistnienia zmiany;
- 2) 7 dni od zaistnienia zmiany – w pozostałych przypadkach.

Przepis przejściowy

Ubezpieczony, który na 2020 r. ustalał najniższą podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zgodnie z art. 18c ust. 1 ustawy o SUS w brzmieniu dotychczasowym po wejściu w życie niniejszej ustawy ustala podstawę wymiaru składek na te ubezpieczenia zgodnie z art. 18c ust. 1 ustawy o SUS w nowym brzmieniu **bez złożenia zgłoszenia wyrejestrowania i ponownego zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych.**

Ubezpieczony przekazuje:

- 1) informację, o której mowa w art. 18c ust. 9 ustawy o SUS w brzmieniu dotychczasowym odpowiednio w imiennym raporcie miesięcznym albo w deklaracji rozliczeniowej, składanych za styczeń 2020 r., oraz
- 2) informację, o której mowa w art. 18c ust. 9 ustawy o SUS w nowym brzmieniu odpowiednio w imiennym raporcie miesięcznym albo w deklaracji rozliczeniowej, składanych za luty 2020 r.

Przepis przejściowy

Przedsiębiorca, który ustala na 2020 r. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zgodnie z art. 18c ust. 1 ustawy o SUS w nowym brzmieniu i:

1) przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ustalał podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w sposób inny niż określony w art. 18c ust. 1 ustawy o SUS w brzmieniu dotychczasowym zawiadamia Zakład Ubezpieczeń Społecznych o zmianie danych dotyczących tytułu ubezpieczenia przez złożenie zgłoszenia wyrejestrowania i ponownego zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych zawierającego prawidłowe dane,

2) rozpoczął lub wznowił prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej w lutym 2020 r., dokonuje zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych

– w terminie do końca lutego 2020 r.

Przepis przejściowy

Jeżeli termin na złożenie zgłoszeń jest krótszy niż 7 dni, ubezpieczony składa zgłoszenie wyrejestrowania i ponownego zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych albo zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych, w terminie 7 dni odpowiednio od zaistnienia zmiany danych albo od daty powstania obowiązku ubezpieczenia.

Objęcie dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym następuje w tym przypadku od dnia wskazanego we wniosku o objęcie ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi i chorobowym, o ile ubezpieczony dokona terminowego zgłoszenia.